

Analiza independentă a bugetului orașul Leova

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

Bugetul orașului Leova pentru anul 2020

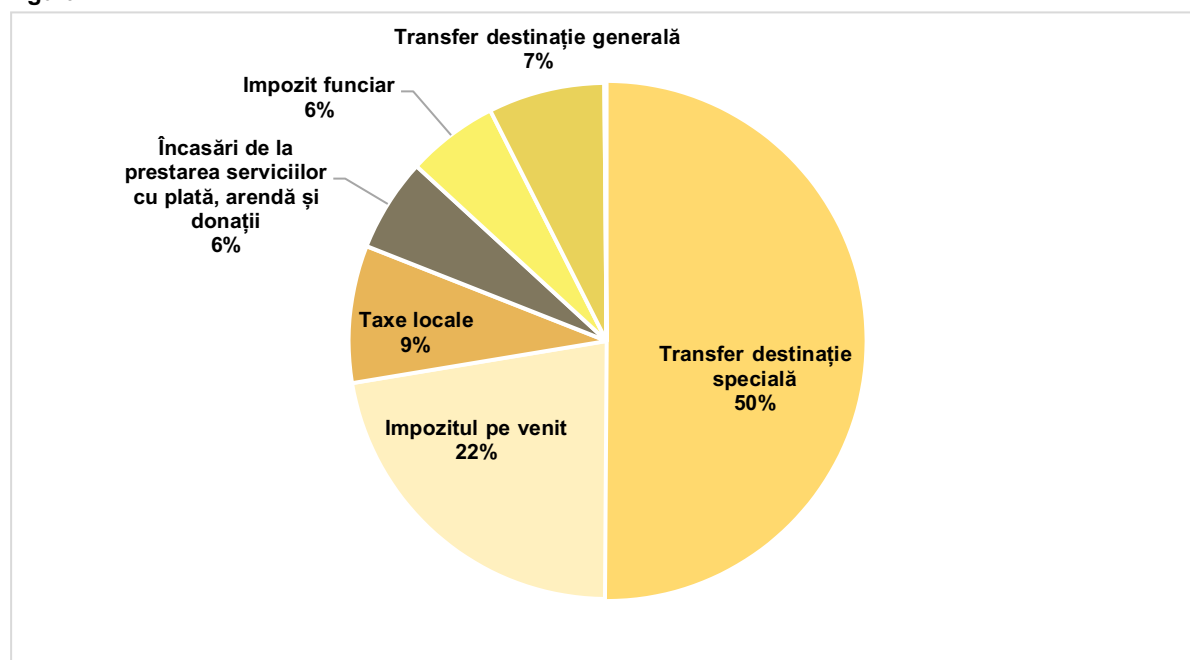
Venituri	Cheltuieli
22.88 milioane lei	22.88 milioane lei
+22.4% față de anul 2019	+22.4% față de anul 2019

Veniturile la bugetul orașului Leova provin din două surse: veniturile proprii și transferurile de la bugetul de stat. Din 22.88 milioane lei pe care primăria planifică să le încaseze în anul 2020, 13.14 milioane lei, ce reprezintă 57.5% din venitul total, sunt transferuri de la bugetul de stat, restul fiind venituri proprii. Principalele surse ce constituie veniturile proprii sunt impozitele și alte taxe locale, precum și venituri de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată.

Pe parcursul anului 2020 suma transferurilor de la bugetul de stat a fost modificată pe motivul impactului pandemiei COVID-19 asupra economiei naționale. Astfel toate APL-urile, inclusiv și Primăria or. Leova a primit un transfer adițional la buget drept o măsură de susținere a localităților. În cazul orașului Leova suma transferului a constituit 391.3 mii lei.

Care este sursa principală a veniturilor?

Figura 1.

Una din principalele surse de venit în orașul Leova la moment sunt transferurile din bugetul de stat cu destinație specială și generală, ce constituie 50% din totalul

veniturilor. Transferurile cu destinație specială sunt predestinate pentru finanțarea școlilor sportive și învățământului cu 10.3 milioane lei și infrastructurii drumurilor cu 1.16 milioane lei. Transferurile cu destinație generală constituind 1.67 milioane lei.

O altă sursă de venit este formată din defalcările de la venitul persoanelor fizice, ce reprezintă (22%) din totalul veniturilor primăriei. La fel, veniturile proprii formate din impozite și taxe constituie 16.1% din totalul veniturilor primăriei. În comparație cu anul 2019, se planifică o creștere a veniturilor proprii cu 15.7% (în termeni nominali). Ponderea cea mai mare îi revine impozitul pe venit reținut din salariu cu (+152%).

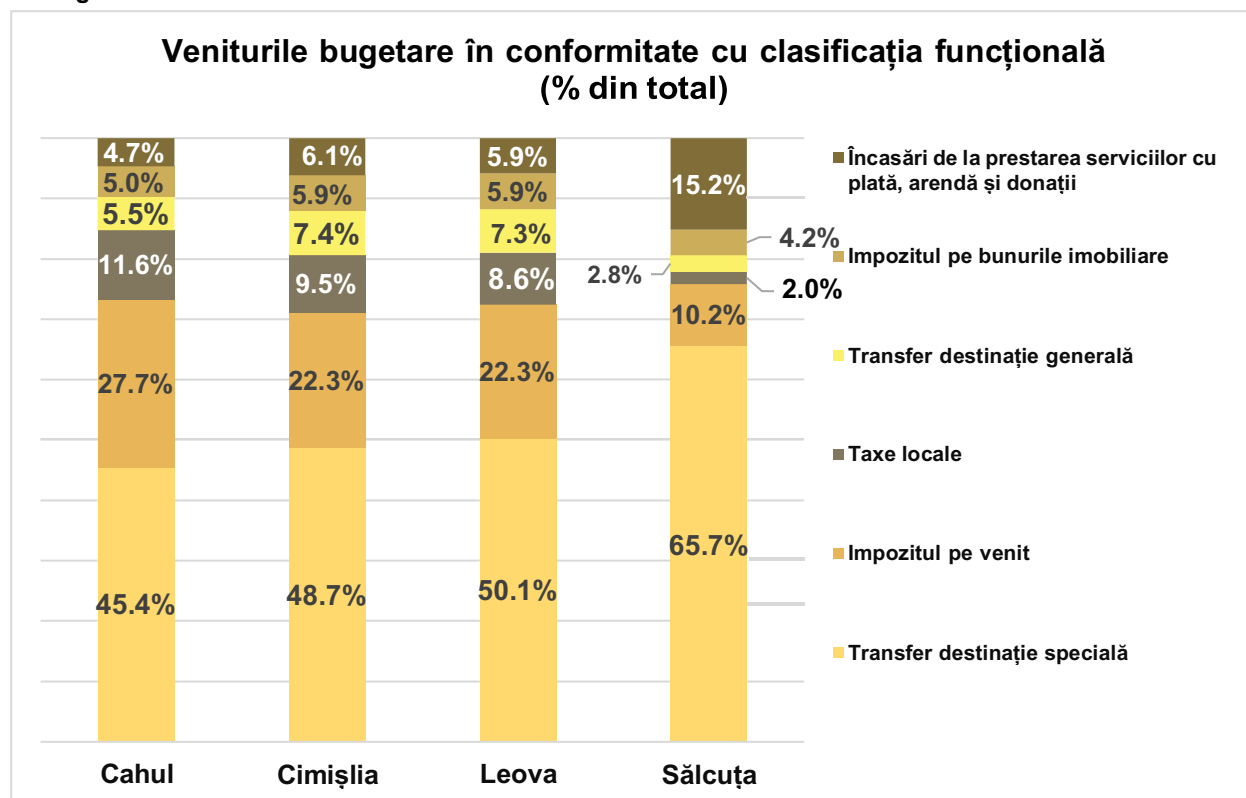
La fel, se planifică de asemeni o creștere a taxei pentru patenta de întreprinzător (+139%), de la 1.902,3 milioane de lei în 2019, la 5031,5 milioane de lei în 2020. Această creștere se datorează planificării creșterii numărului locurilor de muncă, din urma construcției unui parc industrial. Conform Strategiei de dezvoltare a orașului Leova¹ este planificată crearea unui parc industrial care ar contribui semnificativ la creșterea locurilor de muncă. Totodată, se așteaptă o reducere a încasărilor din venitul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului (-98%), de la 276 de mii de lei, la 3 mii de lei.

Este important de menționat de asemeni că efectele pandemiei Covid-19 ar putea afecta semnificativ veniturile prognozate în bugetul local. În special pot fi afectate veniturile din taxele ce conțin activități economice, ca spre exemplu taxa pentru unitățile comerciale și sau de prestări servicii, ce reprezintă ca pondere (6.1%) din venitul total al primăriei sau 71% din taxele locale.

Din punct de vedere comparativ, veniturile bugetare în Leova înregistrează performanțe similare cu orașul Cimișlia (vezi figura 2). Mici diferențe există doar la ponderea transferurilor cu destinație specială (cu 1.4% mai mult la Leova) și colectările din taxe locale (cu 0.9% mai puțin la Leova). Diferențe mai mari pot fi observate dacă comparăm performanța cu municipiul Cahul sau satul Sălcuța. Dar acestea sunt justificate, în condițiile în care structura administrativă este una diferită. Analiza comparativă a veniturilor bugetare în conformitate cu clasificția funcțională cu alte orașe din regiune permite o înțelegere mai bună a structurii veniturilor.

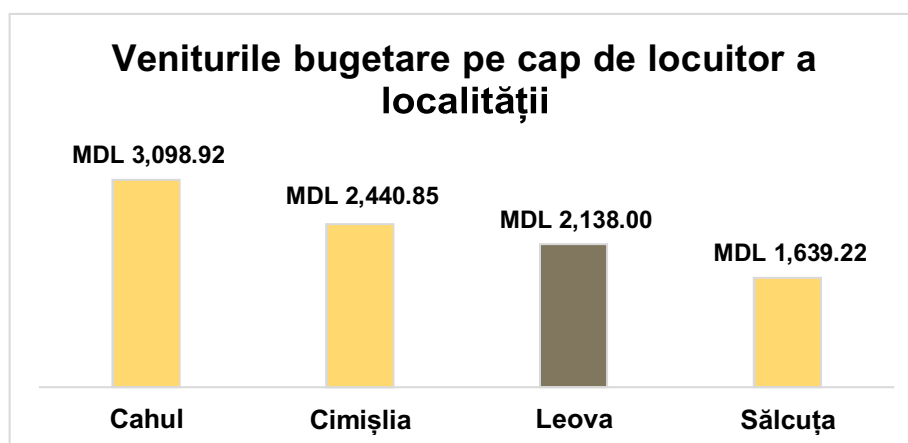
¹ Strategia de Dezvoltare a or. Leova 2015-2020 http://primarieleova.md/plan-strategie-de-dezvoltare/?fbclid=IwAR30OIHHpt6rDqUXFdw6ZSoO_E_sGsPUYCsGa4ZUipbEiNkWTY0OAy7-os

Figura 2.

Orașul Leova înregistrează un venit pe cap de locuitor de 2,138.00 lei. În comparație cu anul 2019 acesta a crescut cu 26,13 % (de la 1,695 lei) și cu 37,05% față de 2018 (de la 1,560 lei).

Figura 3.

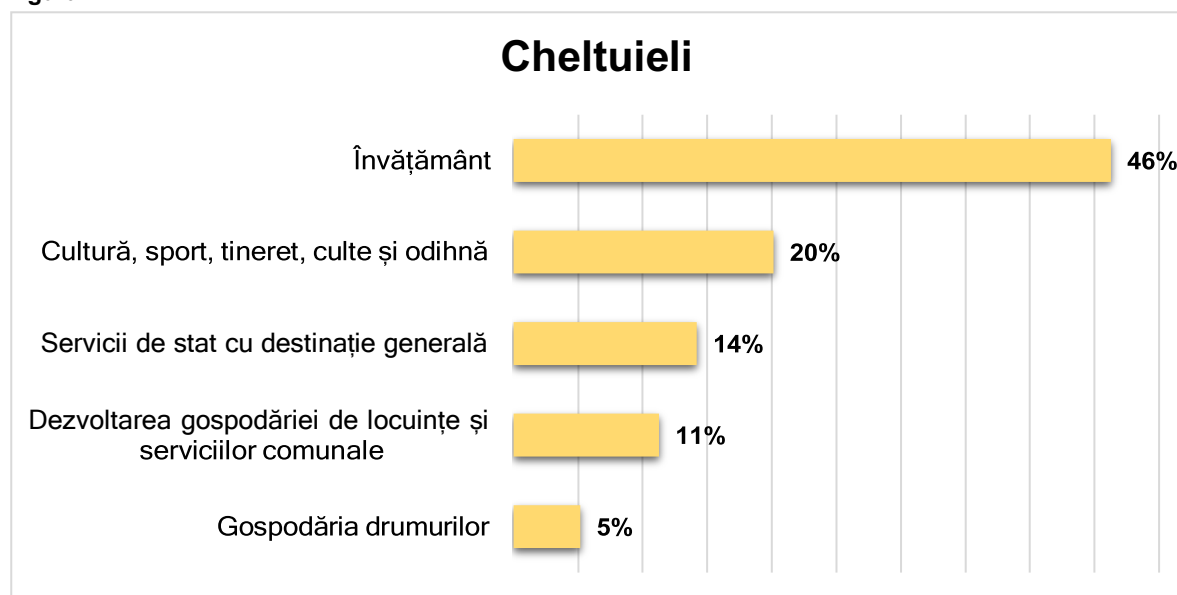

Care este sursa principală a cheltuielilor?

Pe partea de cheltuieli, învățământul reprezintă categoria cu cea mai mare pondere (46%) din totalul de cheltuieli. În același timp pot fi evidențiate cheltuieli pe alte 3 categorii importante: cultură, sport, tineret, culte și odihnă (20%), servicii de stat cu destinație

generală (14%) precum și dezvoltare gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale (11%). Totodată, remarcăm faptul că domeniul sportului și tineretului constituie o pondere semnificativă și ocupă locul 2 în topul cheltuielilor. De exemplu, nici unul dintre orașele analizate din regiunea de sud (Cahul, Cantemir, Cimișlia sau Sălcuța) nu înregistrează o pondere atât de ridicată pentru acest domeniu.

Figura 4.

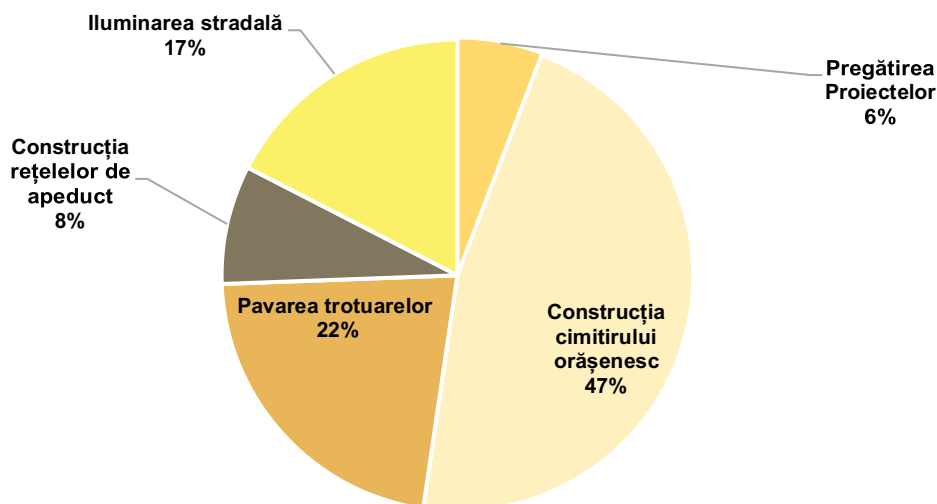

Cheltuielile de învățământ sunt destinate pentru a acoperi costurile pentru educație timpurie, învățământul liceal, educației extrașcolare și susținerea elevilor dotați. Dintre acestea, educația timpurie reprezintă cea mai mare pondere, ce constituie (86,9%) din bugetul total alocat pentru învățământ. În orașul Leova sunt 2 grădinițe, în care activează 73 state de personal. Costul de întreținere a grădinițelor va fi acoperit o parte din transferurile de la bugetul de stat, circa 7.7 milioane lei, iar alta din contribuția părinților 654,7 mii lei. Plata părintească pentru întreținerea copiilor în instituțiile preșcolare constituie între 7,10 și 8,75 lei pentru un copil pe zi.

Efectivul limită al unităților de personal din instituțiile bugetare, finanțate din bugetul Primăriei Leova pentru anul 2020 este de 172,21 unități. Personalul nemijlocit al primăriei constituie 16.5 de poziții. Cele mai multe cadre fiind atribuite învățământului 88,18, și domeniului de Cultură, sport, tineret, culte și odihnă 49,78. Totodată, 5.75 unități de personal sunt atribuite Protecției Sociale, și 12.0 altor servicii generale ale executivului.

Conform programului de investiții capitale, în anul 2020 sunt planificate 860,0 mii lei pentru realizarea proiectelor, dintre care (47%) sunt destinate pentru construcția cumintrului orășenesc.

Programul de investiții capitale a primăriei orașului Leova pentru anul 2020

Cât de bine răspunde bugetul la prioritățile asumate de APL?

Primăria orașului Leova a elaborat un Plan Strategic de Dezvoltare și Planul de Acțiuni pentru perioada 2015 - 2020. Programul prevede următoarele 5 priorități de dezvoltare:

- Valorificarea resurselor locale și externe pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului;
- Modernizarea infrastructurii orașului;
- Dezvoltarea serviciilor sociale alternative pentru populație;
- Îmbunătățirea calității mediului ecologic al orașului pentru bunăstarea locuitorilor;
- Sporirea accesului la informație pentru populație.

Potrivit bugetelor aprobate între 2017 – 2020 primăria în fiecare an alocă resurse financiare pentru îmbunătățirea infrastructurii orașului și calitatea mediului ecologic. Pe parcursul acestor ani, potrivit programelor de investiții a orașului au fost depuse eforturi pentru: construcția cimitirului orășenesc, iluminarea stradală, construcția rețelor de apeduct, pavarea trotuarelor, extinderea rețelor electrice, reparația capitală a instalațiilor de evacuare a apelor pluviale și altele. Totodată, a fost amenajat parcul orășenesc, scuarul și spațiu destinat fumătorilor.

Spre exemplu, între 2017-2020 au crescut alocațiile financiare pe linia Gospodăriei comunale și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe cu (+30,6%), de la 1939 la 2534 mii de lei. Astfel, acțiunile întreprinse confirmă eforturile autoritățile locale în realizarea acțiunilor conform priorităților stipulate în strategia de dezvoltare.

În același timp, pe partea de infrastructură primăria or. Leova mai beneficiază și de asistență externă din partea Uniunii Europene, Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și SlovakAid. Astfel, activitățile principale a proiectelor implementate prevăd: Extinderea sistemului de canalizare, Construcția stației de pompare a apelor uzate și Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic "Constantin Spătaru". Totodată, achiziționarea a 540 de containere, tomberoane, tehnică de calcul și modernizarea stației de epurare.

Executarea bugetului pentru anul 2019

La 12 februarie 2020, Consiliul orășenesc a aprobat raportul cu privire la executarea bugetului pentru anul 2019. Conform raportului, bugetul pentru anul 2019 a fost executat în proporție de 98,2% față de planul precizat.

Deși raportul de executare a bugetului este suficient de descriptiv din punct de vedere numeric, totuși nu conține careva informație adițională privind cauzele care au influențat devierile.

Partea de cheltuieli a fost executată în proporție de 94% față de planul precizat. Totodată, spre deosebire de venituri, pe partea de cheltuieli au fost înregistrate devieri nesemnificative pe unele linii de buget, printre care se pot enumera: „Serviciile de stat cu destinație specială” executat cu 94,7%, „Ocrotirea sănătății” executat cu 83.5%, „Cultura, sport, tineret, culte și odihnă” executat 100%,

Executarea bugetului orașului sa finalizat cu sold la contul bancar în sumă de 668762,90 lei. Datoriile creditoare a Primăriei or. Leova la situația de 31 ianuarie 2019 a constituit în total 1051,6 mii lei. Acestea au fost formate pe motivul prezentării cu termen întârziat a facturilor fiscale de către agenții economici.

O deficiență majoră la informația prezentată la cheltuieli este lipsa indicatoarelor de performanță care ar facilita evaluarea rezultatelor atinse în raport cu cheltuielile efectuate. Spre exemplu, dacă cheltuielilor pentru reparația drumului au fost executate în proporție de 99,6%, atunci câți km de drum au fost reabilitați/construiți cu acești bani? Care a fost costul unul km de drum reabilitat? Este acest cost comparabil cu alte orașe din regiune? Asemenea indicatori ar trebui să existe și în celelalte domenii în care se fac investiții capitale, cum ar fi: iluminatul stradal, apă și canalizare, grădinițe etc.